

Universiteit Utrecht

**Invloed van de Huidige Ketenstructuur van de Jeugdbescherming op Besluitvorming,
Samenwerking en Regievoering in Regio FoodValley**

Masterthesis Youth, Education & Society (201600407)

Utrecht University

2018-2019

Student: Josta Meijers (5508975)

Datum: 21-06-2019

Begeleider: Dr. M. van Londen

Tweede beoordelaar: Dr. J. Endendijk

Stagebegeleider: Mr. H. Krooi & Msc. L. Vos

Aantal woorden: 8000

Abstract

Aim: The aim of this qualitative study is to provide insight into the influence of the current structure of the youth protection system on cooperation, decision making and management in the region Foodvalley. **Method:** Semi-structured interviews were conducted by professionals from all the different organizations of the system (n = 23). These are transcribed and encoded with NVIVO. **Results:** Different factors of the current structure impede good cooperation, decision-making and management: overlap, ambiguities about tasks and responsibilities, work is not based on the principle “one family, one plan, one director”, many different professionals with different visions are involved in a family and the fragile and complicated transition during up and down scaling. **Conclusion:** The current structure complicates cooperation, decision-making and management and leads to a delay in the chain. Solutions lie mainly in bringing organizations closer together, so that overlap will disappear and cooperation can increase.

Keywords: youth protection, child maltreatment, transformation, cooperation, decision-making

Samenvatting

Doel: Het doel van dit kwalitatieve onderzoek is om inzicht te krijgen in de invloed van de huidige structuur van de jeugdbeschermingsketen op de besluitvorming, samenwerking en regievoering in de regio Foodvalley. **Methode:** Semigestructureerde interviews zijn afgenomen bij professionals van alle organisaties binnen de keten (n = 23). Deze zijn getranscribeerd en gecodeerd in NVIVO. **Resultaten:** Verschillende factoren van de huidige structuur belemmeren besluitvorming, samenwerking en regievoering: overlap in de keten, onduidelijkheden over taken en verantwoordelijkheden, het grote aantal verschillende professionals met verschillende persoonlijke en organisatorische visies en belangen betrokken bij een gezin, dat er niet gewerkt wordt vanuit het principe: ‘één gezin, één plan, één regisseur’ en dat de overgang bij op- en afschaling kwetsbaar en ingewikkeld is. **Discussie:** De huidige structuur bemoeilijkt regievoering, besluitvorming en samenwerking en leidt tot vertraging in de keten. Oplossingen liggen voornamelijk in het dichterbij elkaar brengen van organisaties waardoor overlap verdwijnt en samenwerking kan toenemen.

Sleutelwoorden: jeugdbescherming, kindermishandeling, transformatie, samenwerking, besluitvorming

Invloed van de Huidige Ketenstructuur van de Jeugdbescherming op Samenwerking,
Besluitvorming en Regievoering in Regio FV

Kindermishandeling is nog steeds een groot probleem in Nederland. Uit de nationale prevalentiestudie van Alink en collega's (2018) blijkt namelijk dat in 2017 tussen de 90.000 en 127.000 kinderen slachtoffer waren van kindermishandeling. Om de jeugdhulp efficiënter en effectiever te laten werken, en daarmee ook de jeugdbescherming, is in 2015 de nieuwe Jeugdwet in werking getreden. De jeugdhulp (naast de Wmo en Participatiewet) werd gedecentraliseerd naar de gemeenten (Lahuis & van der Gaag, 2017). Foodvalley (FV) heeft besloten om deze transitie (stelselverandering) en transformatie (realiseren van beoogde, inhoudelijke effecten) in de keten van de jeugdbescherming samen te organiseren. Deze thesis is geschreven in opdracht van Jeugdhulpregio FV en betreft gemeenten Nijkerk, Ede, Barneveld en Scherpenzeel. Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken hoe de huidige structuur van de keten invloed heeft op de samenwerking, besluitvorming en regievoering in de regio FV.¹

Theoretisch Kader

Om onderzoek te doen naar de jeugdbescherming is het van belang om te weten wat kindermishandeling is en hoe de Nederlandse jeugdbescherming is ontwikkeld tot het huidige systeem. Onder kindermishandeling wordt verstaan: “elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel” (art. 1.1 Wet JW, 2014).

Transitie en transformatie

Bij de invoering van de kindervetten in 1905 en daarmee het begin van de wettelijke kinderbescherming, lag de verantwoordelijkheid hiervan bij gemeenten. Alle zaken die iets met kinderbescherming te maken hadden, werden gemeld bij gemeentelijke voogdijraden. Deze raden dienden als neutraal orgaan tussen de overheid en particulier initiatief, bestaande uit lokale vrijwilligers. De voogdijraden adviseerden vervolgens de rechter en faciliteerden de uitvoering

¹ Dit onderzoek is gekoppeld aan het onderzoek van Laura Stam, over hoe de jeugdbescherming in de regio Foodvalley dichterbij gezinnen georganiseerd kan worden.

van maatregelen. Het takenpakket van de voogdijraden was echter zo omvattend en de middelen zo beperkt dat een deel van de raden niet optimaal functioneerde en eenheid ontbrak (Kinderbescherming, z.d.; Lechner, 2006). Als gevolg hiervan werd de kinderbescherming gecentraliseerd waardoor de hulp verder van het gezin af werd georganiseerd. De particuliere kinderbescherming groeide door de hulp van de overheid. Uiteindelijk leidde de ingewikkelde structuur tot versnippering en coördinatieproblemen (Dekker et al., 2012).

Door een blijvende toename aan gespecialiseerde zorg, een tekortschietende samenwerking, oplopende medicalisering van afwijkend gedrag en daarbij oplopende kosten, wordt er door de nieuwe jeugdwet in 2015 een stelselverandering doorgevoerd (Rijksoverheid, 2013). Jeugdhulp wordt gedecentraliseerd en gemeenten krijgen opnieuw een grote rol in het inkopen en uitvoeren van jeugdhulp en jeugdbescherming. Deze stelselverandering moet het versnipperde systeem eenvoudiger, efficiënter en effectiever maken (Friele, et al. 2018). Doelen van de stelselverandering zijn: (a) meer inzetten op preventie en de eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden van gezinnen, (b) demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door het opvoedkundig klimaat te versterken, (c) eerder juiste hulp op maat bieden, (d) meer samenhang verzorgen in het hulpaanbod volgens het uitgangspunt: één gezin, één plan, één regisseur en (e) professionals meer ruimte bieden door de regeldruk te verminderen (Rijksoverheid, 2013). De aanname is dat gemeenten dichterbij de burgers staan waardoor het ervaren aanbod en bereikbaarheid vergroot wordt. Dit kan helpen in het voorkomen van kindermishandeling, aangezien aanbod en bereikbaarheid van hulp beschermende factoren zijn tegen fysieke mishandeling en verwaarlozing (Maguire-Jack & Negash, 2015).

Samenwerking

Voor de jeugdbescherming zorgde de nieuwe jeugdwet voor verandering van organisaties binnen de jeugdbeschermingsketen. Dit leidde tot een complexe keten van betrokken organisaties, wat in zijn geheel betere samenwerking vereist. Sinds 2015 hebben gemeenten lokale teams (LT's) opgericht die jeugdhulp dichtbij de gezinnen moeten organiseren. Daarnaast is het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en Bureau Jeugdzorg (BJ) samengevoegd tot VeiligThuis (VT). Een andere verandering is de oprichting van jeugdbeschermingstafels (JBT), waar verschillende professionals samen met ouders en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) om tafel gaan om te beslissen over het Verzoek tot

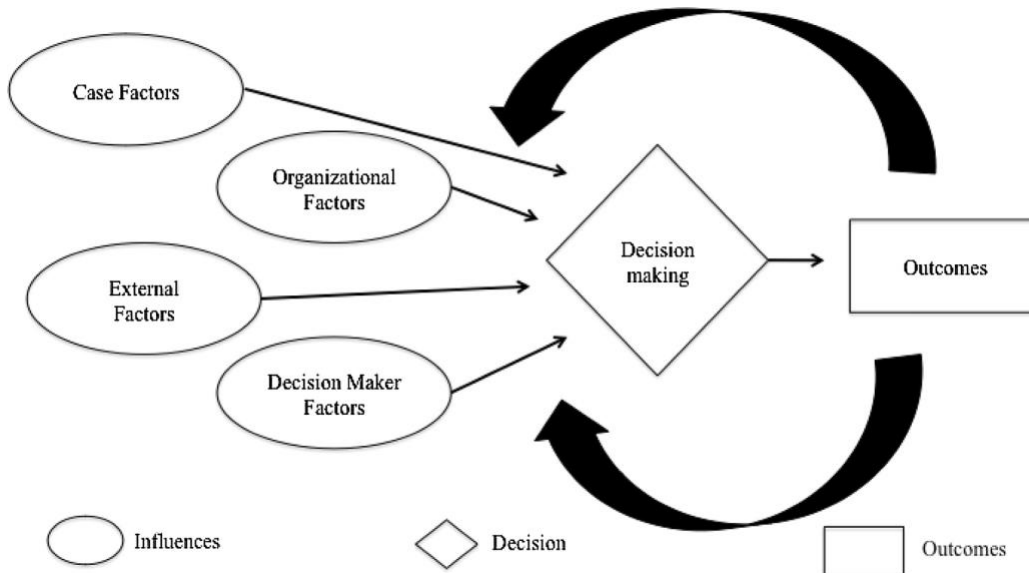
Onderzoek aan de RvdK (Friele et al., 2017). De RvdK beslist door middel van eigen onderzoek of een casus naar de Kinderrechter wordt doorgestuurd. Gecertificeerde Instellingen (GI's) krijgen de voogdij en voeren de jeugdbeschermingsmaatregelen uit die de Kinderrechter heeft opgelegd, waarbij ze samenwerken met aangestelde hulpverleningsorganisaties.

Sinds het decentralisatiebeleid van het sociale domein zijn veel gemeenten regionaal gaan samenwerken (Rijksoverheid, 2018). Gemeentelijke samenwerking beoogt kosten te drukken, kwaliteit te verhogen en kwetsbaarheid te verminderen. Tegelijkertijd trachten gemeenten autonomie en zelfstandigheid te behouden (Koster, Wever, & Glim, 2009). Samenwerking en afstemming tussen alle organisaties binnen de keten en het voorveld is nodig voor preventie, vroegsignalering en behandeling van kindermishandeling, echter verloopt deze in de praktijk nog niet helemaal goed (Friele et al., 2018).

In de media is ook veel kritiek op huidige de werking van de jeugdbescherming en de invloed hiervan op gezinnen (Duurvoort, 2018; Rotering, 2019). Sinds de transitie moeten meer organisaties samenwerken binnen een gezin waardoor gezinnen vaak niet of te laat passende hulp krijgen. Smolenaars en Stokmans (2019) stellen dat het hierdoor vaak de jeugdhulp zélf is die kinderen beschadigt.

Besluitvorming

Om jeugdigen beter te beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt, hebben professionals de taak om besluiten te nemen over of en hoe er ingegrepen moet worden in gezinnen (Stoddart, Fallon, Trocmé, & Fluke, 2018). Deze besluitvorming heeft invloed op de rest van het leven van het kind. Een uithuisplaatsing kan noodzakelijk zijn om het leven van een kind te redden, tegelijkertijd kan het ook schadelijk zijn voor de ontwikkeling van een veilige hechting van jonge kinderen, wat problemen kan veroorzaken op latere leeftijd (Fearon, Bakermans-Kranenburg, Van IJzendoorn, Lapsley, & Roisman, 2010; Juffer, 2010). Er is veel onderzoek gedaan naar de aard van besluitvorming in de jeugdbescherming (bijv. Cross, & Casanueva, 2009; Jedwab, Benbenishty, Chen, Glasser, Siegal, & Lerner-Geva, 2015). Het ecologisch besluitvormingskader van Baumann, Dalgeish, Fluke & Kern (2011) biedt een overzicht van verschillende factoren die invloed hebben op het besluitvorming-continuüm binnen de jeugdbescherming, welke gaat over besluiten van intake tot afsluiting (figuur 1).

Figuur 1. Decision making model

Deze factoren omvatten allereerst specifieke informatie van de individuele casus, waaronder kenmerken van het gezin zoals armoede of gezinsstructuur (Berger, 2006; Dettlaff et al., 2011). Ten tweede spelen factoren van de betreffende organisatie een rol, bijvoorbeeld: beleid, procedures, en de organisatiecultuur (Smith & Donovan, 2003). Ten derde zijn ook individuele factoren van de professional van invloed, zoals ervaring en houding (Davidson-Aradand & Benbenishty, 2010; Fluke et al., 2014). Als laatste spelen externe factoren zoals wetten, normen en waarden en karakteristieken van de woonomgeving een rol bij de besluitvorming. Het model stelt ook dat professionals in de jeugdbescherming een persoonlijke drempel hebben qua hoeveelheid en sterkte van bewijs dat nodig is om een oordeel om te zetten in actie. Deze drempel kan over tijd veranderen door invloeden van de verschillende factoren zoals toename van ervaring (Dalglish, 1988).

Internationaal onderzoek van Font en Maquire-Jack (2015) met dit model toont aan dat instellingsfactoren en (risico)factoren van het gezin het meeste invloed hebben op de besluitvorming of er sprake is van kindermishandeling en voorspellend zijn voor de invoering van beschermingsmaatregelen. Factoren van de instelling die het meest van invloed zijn, zijn

service-toegankelijkheid en aanwezigheid binnen de regio, het gebruik van risicotaxatie-instrumenten en de mate van samenwerking. Onder risicofactoren van het gezin worden bijvoorbeeld verstaan: geschiedenis in de jeugdbescherming, mentale of verslavingsproblematiek, huiselijk geweld, slechte opvoedingsvaardigheden en armoede.

Regievoering

In artikel 2.6 lid 1 sub e van de jeugdwet staat dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de voorziening van maatregelen om kindermishandeling te bestrijden. Ze zijn hierbij bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de preventie, ondersteuning en hulp. Dit betekent dat gemeenten de regie voeren over de brede ketenaanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Van gemeenten wordt ook verwacht dat zij de krachten op dit vlak op bovenlokaal niveau bundelen en dat het stoppen en behandelen van schadelijke gevolgen van geweld en kindermishandeling op een geïntegreerde wijze wordt aangepakt (TK 2012-2013, 33 684, nr. 3, p. 146 e.v.). Binnen de keten vallen alleen de RvdK en de Kinderrechter nog onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. Het Rijk blijft wel systeemverantwoordelijk, wat betekent dat ze randvoorwaarden stellen en ondersteuning bieden in de vorm van bijvoorbeeld instrumenten en handreikingen (Rijksoverheid, 2013).

Een kamerbrief van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport en Veiligheid en Justitie (2018) stelt over de evaluatie van de jeugdwet (Friele et al., 2018) dat de transitie grotendeels heeft plaatsgevonden, maar dat de transformatie nog vorm moet krijgen. Daarbij komt dat de GI's niet zijn gedecentraliseerd naar gemeenten en nog regionaal of landelijk werken. Knelpunten hierbij liggen op het gebied van toegang tot hulp, de professionaliteit, het waarborgen van de rechtspositie, de invloed van de kwaliteit en de vermindering van het budget. Een ander probleem is de onduidelijkheid van de verantwoordelijkheden in het ketenproces. Met het ketenproces worden alle stappen bedoeld vanaf de aanmelding van een casus tot de uitvoering van een opgelegde maatregel of jeugdhulp. Deze onduidelijkheden over taken en verantwoordelijkheden kunnen leiden tot overlap of nalaten van taken. De samenwerking tussen instellingen op het gebied van veiligheid blijkt verbeterd, maar het ontbreekt nog aan gezamenlijkheid van werkprocessen en risicotaxaties. Vooral bij meervoudige problematiek komt de “één gezin, één plan, één regisseur” aanpak niet van de grond. Dit hangt samen met de

observatie dat gemeenten de voorwaarden voor het domeinoverstijgend werken, zien als een van de grootste knelpunten (Friele, et al., 2018).

Ook uit onderzoek op regionaal niveau blijkt dat er sinds de transitie nog knelpunten zijn in de werking van de jeugdbescherming. In West-Brabant (van Montfoort, Verhagen, Sondorp & Torregrosa, 2018) en Rotterdam (IGJ, 2019) komt naar voren dat het onduidelijk is wie de regie voert in de keten van de jeugdbescherming. Daarnaast wordt de samenwerking belemmerd door de hoge werkdruk en de aanwezigheid van verschillende visies van hoe organisaties kijken naar de problematiek en veiligheid. Hierbij zijn LT's nog zoekende naar hun visie. In Rotterdam blijken de verschillen in aanbod van hulpverlening door LT's ook de samenwerking te belemmeren. In Brabant worden daarnaast nog twee andere knelpunten genoemd: de afwezigheid van registratiesystemen en eenduidigheid in methoden van risicotaxatie en verschillen in regionale afspraken landelijke voorwaarden.

Huidig Onderzoek

De gemeenten Nijkerk, Ede, Barneveld en Scherpenzeel gaan samen met de veiligheidspartners uit de jeugdbescherming een pilot uitvoeren met als doel: een logische, organisatorische eenheid van jeugdbeschermingsfuncties creëren in verbinding met LT's van de gemeente (Jeugd Foodvalley, 12-2018). In de intentieverklaring tot samenwerking wordt geconstateerd dat er veel overlap in taken plaatsvindt, de toegang tot jeugdbescherming onduidelijk is, de aansluiting tussen partners en functies bij op- en afschalen kwetsbaar en ingewikkeld is waardoor er onduidelijkheden ontstaan voor professionals en ouders, organisaties verschillend gefinancierd worden, gegevensdeling problemen veroorzaakt en de doorlooptijden lang zijn (Jeugd Foodvalley, 12-2018). Deze problemen komen overeen met de knelpunten uit de landelijke evaluatie (Friele et al., 2018). Er is echter nog geen onderzoek gedaan naar de juistheid en volledigheid van deze knelpunten in FV. Gemeenten zijn het erover eens dat de complexe keten moet worden vereenvoudigd en verkort waardoor de benodigde (gedwongen) hulp sneller beschikbaar is als het onveilig is voor het kind.

Voor deze thesis is de volgende hoofdvraag opgesteld: *Hoe heeft de huidige structuur van de jeugdbeschermingsketen invloed op de samenwerking, besluitvorming van opschaling en regievoering in de regio FV?* Daarbij horen de volgende deelvragen: 1) Hoe zijn de taken en verantwoordelijkheden verdeeld in het ketenproces? 2) Wat zijn de knelpunten en succesvolle

aspecten van de samenwerking? 3) Hoe komt de besluitvorming van opschaling tot stand vanuit het lokale team? 4) In hoeverre wordt er in de huidige jeugdbescherming gewerkt vanuit het transformatiedoel: één gezin, één plan, één regisseur?

Vernieuwend aan dit onderzoek is dat dit het eerste onderzoek is in regio FV naar de werking van de jeugdbescherming, waarbij de uitkomsten van de evaluatie en onderzoeken uit andere regio's zijn meegenomen. Specifiek aan de regio FV is dat zij een van de pilotgemeenten zijn die de jeugdbescherming gaan veranderen. Dit onderzoek biedt een goede basis voor deze verandering en draagt bij aan wetenschappelijke kennis over de transitie en transformatie van de jeugdwet. Naar aanleiding van de intentieverklaring (Jeugd Foodvalley, 12-2018), de landelijke evaluatie (Friele et al., 2017) en soortgelijk onderzoek in West-Brabant en Rotterdam (IGJ, 2019; van Montfoort, Verhagen, Sondorp & Torregrosa, 2018) wordt verwacht dat er in FV overeenkomstige factoren invloed hebben op de samenwerking, besluitvorming en regievoering.

Methode

Design

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, is empirisch kwalitatief onderzoek uitgevoerd. In het kwalitatief onderzoek zijn semigestructureerde interviews afgenomen bij professionals, ouders en jeugdigen. Er is onder andere gevraagd naar de huidige structuur met de verschillende taken en verantwoordelijkheden, de besluitvorming en samenwerking binnen de keten en de regierol.

Participanten en Procedure

Participanten voor dit onderzoek zijn geworven via contactpersonen van de stagebegeleider. Deze zijn vervolgens via de mail benaderd. Professionals zijn geïnterviewd uit alle organisaties binnen de jeugdbescherming in FV: 1) lokale teams uit Nijkerk, Barneveld, Ede en Scherpenzeel, 2) VT Gelderland Midden, 3) RvdK en 4) medewerkers van GI's (Jeugdbescherming Gelderland, William Schrikker Groep en Leger des Heils). Van elke organisatie, behalve Leger Des Heils, zijn twee professionals ($n=17$) geïnterviewd. Daarnaast is één kinderrechter, één griffier, één wethouder van een gemeente, één politiemedewerker, één jongere en één ouder geïnterviewd die te maken hebben gehad met jeugdbescherming. Dit brengt het totaal geïnterviewde personen op 23. Voorafgaand aan de interviews hebben alle geïnterviewden een informed consent ingevuld, waarmee anonimiteit gewaarborgd blijft.

Meetinstrument

Aan het begin van de interviews is door elke professional een korte vragenlijst ingevuld (bijlage 1). Deze vragenlijst bestond uit vijf schaalvragen over de mate van samenwerking met andere organisaties, de mate waarin gehandeld wordt vanuit het belang van het kind, de ervaring van knelpunten in het huidige systeem, wensen om de huidige werkwijze te optimaliseren en de wens om de jeugdbescherming dichterbij het gezin te organiseren.

Om meer gedetailleerde informatie op te kunnen halen zijn de interviews vervolgens afgenomen met een vooraf opgestelde semi-gestructureerde topiclijst (bijlage 2). Aangezien dit onderzoek is gekoppeld aan een ander onderzoek, is een uitgebreide topiclijst opgesteld aan de hand het theoretisch kader. In de interviews is allereerst gevraagd naar de structuur in de keten. Het ging hier zowel over de taken en verantwoordelijkheden van hun eigen organisatie, als die van andere organisaties. Hierbij is gevraagd wie regie voert, hoe overdrachtsmomenten plaatsvinden en in hoeverre professionals overlap ervaren. Vervolgens is gevraagd naar samenwerking met andere organisaties, hulpverlening en gezinnen. Om sociaal-wenselijke antwoorden te voorkomen en praktijkverhalen te horen, is gevraagd naar voorbeelden van goede en slechte casussen. Vervolgens is gevraagd naar de besluitvorming en risicotaxatie.

Voor ouders en jongeren is een aparte topiclijst opgesteld. In deze topiclijst is gevraagd naar de ervaring per organisatie, bejegening, bereikbaarheid, duidelijkheid van het systeem, opbrengst van de hulpverlening en verbeterpunten in de hulpverlening.

Data-analyse

De interviews zijn opgenomen en vervolgens woordelijk getranscribeerd. Het programma Nvivo is gebruikt om de interviews te coderen. Om niet te snel conclusies te trekken is eerst open, daarna axiaal en vervolgens selectief gecodeerd (Boeije, 2010).

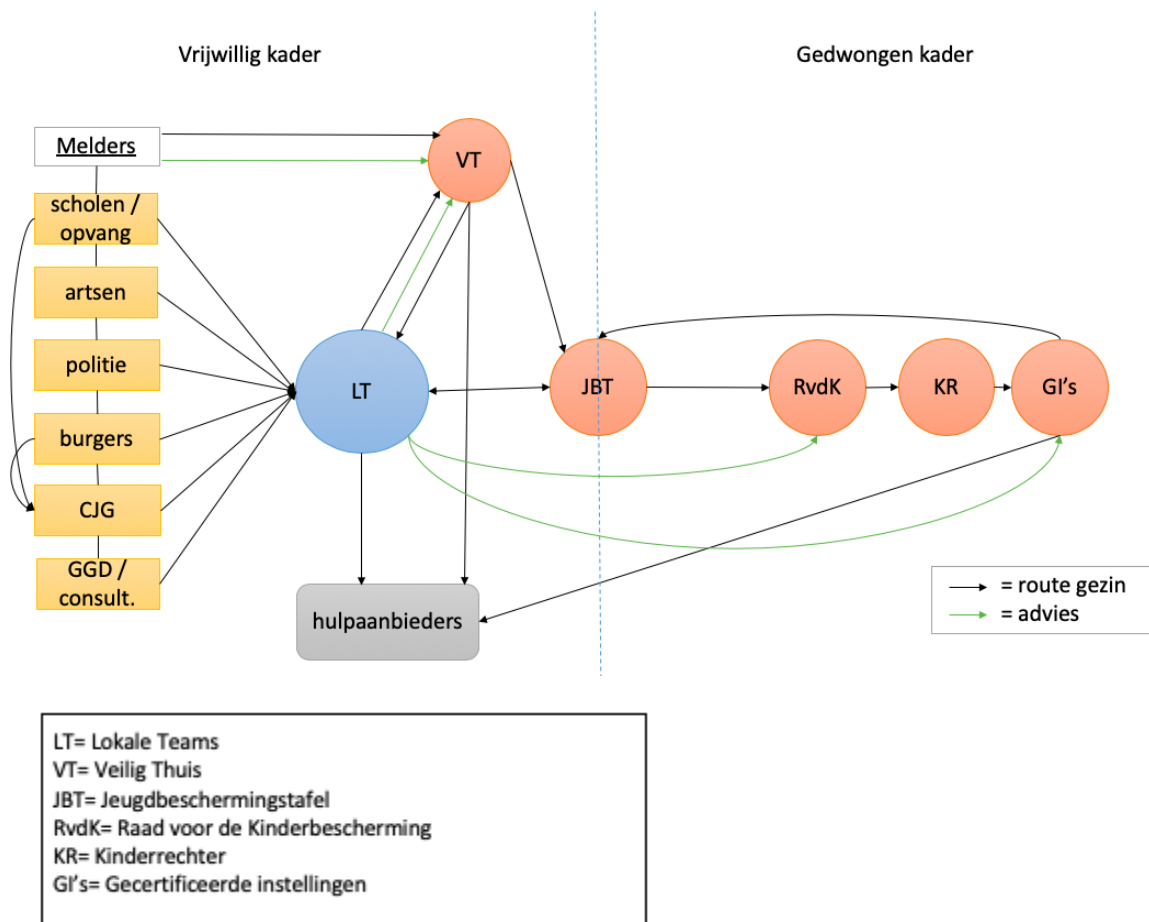
Validiteit en betrouwbaarheid. Om de betrouwbaarheid en validiteit van dit onderzoek te waarborgen is er gebruik gemaakt van onderzoeker-triangulatie: het combineren van twee onderzoekers die de data analyseren (Boeije, 2010). De vaste opbouw van de interviews heeft ervoor gezorgd dat alle onderwerpen aan bod kwamen, dit vergroot de interne validiteit. Daarnaast is ter versterking van de betrouwbaarheid het onderzoek zo transparant mogelijk gemaakt, waarbij de onderzoekers subjectiviteit in de analyse van de interviews beperken (Boeije, 2010). Dit is gedaan door de data met een tweede onderzoeker uit te wisselen na het

open coderen. Om risico op sociaal wenselijke antwoorden te verkleinen, is aan het begin van de interviews altijd benadrukt dat de data anoniem blijft door namen te verwijderen.

Resultaten

Huidige Structuur van de Jeugdbescherming

Lokale Teams. Sinds 2015 is de structuur van de jeugdbeschermingsketen veranderd. In de huidige structuur hebben LT's een centrale positie gekregen. Vrijwel alle geïnterviewden zijn van mening dat jeugdhulp laagdrempeliger is geworden doordat LT's: dichtbij de inwoners staan, een toegankelijke locatie hebben en een vrijwillig karakter hebben. Over het algemeen gaat de route van een gezin in de keten als volgt: Melders > VT/LT > JBT > RvdK > Kinderrechter > GI (figuur 2).

Figuur 2. ketenoverzicht

De route van een gezin ligt echter niet vast en kan verschillen per casus. Als een casus binnenkomt via VT, kunnen zij gelijk zelf opschalen of hulp inzetten. Ze kunnen ook afschalen naar het LT, welke later alsnog opschaaft naar de JBT. In crisissituaties wordt het begin overgeslagen en gaat een gezin gelijk van de politie naar de RvdK. Op verzoek van de RvdK kan door de kinderrechter een voorlopige ots als spoedmaatregel worden uitgesproken. Ook kan de route verschillen per gemeente, zo heeft de gemeente Ede bijvoorbeeld nog toegangsteams voor de LT's.

Overige verschillen tussen gemeenten betreffen de benaming van de teams, taken en bereikbaarheid. Zo hebben bepaalde gemeenten een speciaal team voor jeugd, waar andere LT's werken voor zowel jeugd als volwassenen. Ook hebben sommige gemeenten de taken van het CJG overgenomen waar dit in andere gemeenten los van elkaar staat. De fysieke bereikbaarheid van de LT's verschilt; de meeste LT's werken op openbare plekken, echter niet allemaal. Daarnaast gaat de toegang in Ede nog via een apart toegangsteams waardoor het LT zelf helemaal niet bereikbaar is, dit gaat ten koste van de laagdrempeligheid en bereikbaarheid van de hulp. Ook voor VT, hulpverleners en de GI's zorgen deze verschillen voor onduidelijkheden:

“Elke gemeente geeft een eigen vorm daaraan. Dus voor ons is het elke keer wel weer echt zoeken van met welke gemeente heb ik te maken en wat moeten we doen “. . .” Daar begint het al mee, dat ik niet goed weet van als ik dit ga doen dan haal ik hun erbij en dan weet ik wat ze gaan doen. Dat is in de keten, voor mij echt wel vermoeiend.” (VT)

Veilig Thuis. Andersom bestaan ook onduidelijkheden vanuit LT's over de taken en verantwoordelijkheden van VT. Als gemeenten melding doen bij VT duurt het vaak lang voordat ze de casus terugkrijgen waardoor soms wordt besloten om VT over te slaan:

“Het zit vaak tegen een melding aan, maar kijk dan moet je dat ook weer doen, je hebt al zoveel handelingen. Het moet toch naar de beschermtafel, dat zou VT ook zeggen. Wat voegt het dan toe dat VT zich ermee gaat bemoeien. Dan passeren wij ze wel eens ja.” (LT)

Aan de andere kant passeert VT het LT ook wel eens omdat ze geen vertrouwen hebben in het LT of als acuut hulp ingezet moet worden om de veiligheid van het kind te kunnen garanderen. Hieruit blijkt dat het belangrijk is om de keten te begrijpen en elkaars taken en verantwoordelijkheden te weten om te voorkomen dat niemand de verantwoordelijkheid neemt. Dit probleem wordt toegelicht in onderstaand citaat:

“Het is vooral elkaars taal gaan spreken en begrijpen waar het om gaat. Als je niet helemaal weet wat de ander wel of niet kan, kan het daar nog wel eens ingewikkeld op worden. Wij denken jullie moeten dit gewoon gaan doen, zij denken dan soms van hoezo?” (VT)

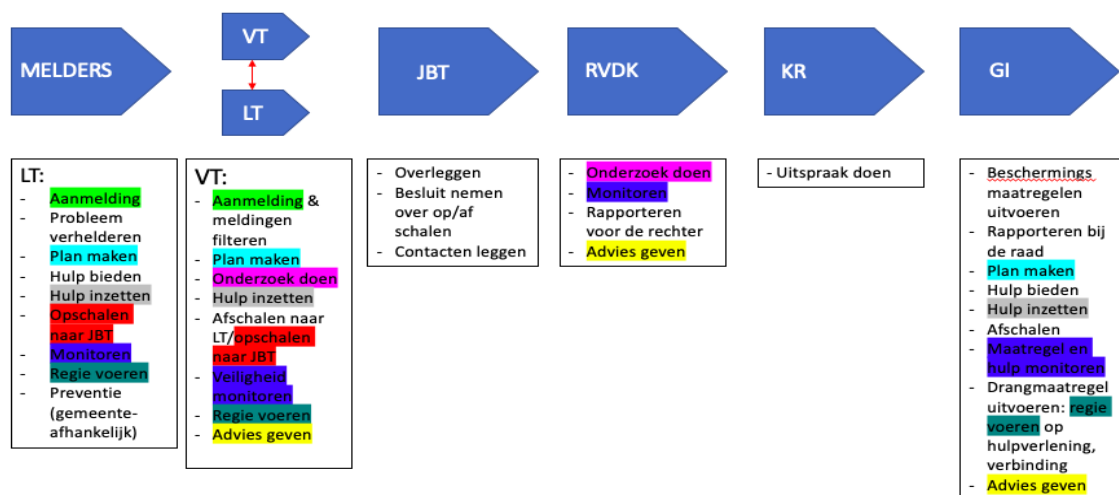
Jeugdbeschermingstafel (JBT). De JBT wordt door alle geïnterviewden als positief ervaren, redenen hiervoor zijn: de betrokkenheid van ouders en kinderen, de transparantie en de aanwezigheid van verschillende professionals waardoor naast een weloverwogen besluit ook snel afspraken gemaakt kunnen worden. Door de multidisciplinariteit worden op de JBT ook nog nieuwe plannen bedacht om problematiek binnen het gezin op te lossen en af te schalen. Een kritiekpunt is wel dat veel geprobeerd moet zijn in het vrijwillige kader voordat de JBT ingezet kan worden. In sommige casussen is het al vroeg duidelijk dat er een beschermingsmaatregel moet komen, maar kan dit niet omdat niet alles is geprobeerd in het vrijwillig kader. Professionals in het gedwongen kader geven aan dat het vaak lang duurt voordat zij betrokken worden: *“Ik vind het 1 grote carrousel van mensen die iets zeggen en die hun stempeltje leggen op een gezin of op een kind. Ik mis daar soms echt een snelle draaideur.” (GI)* Aan de andere kant beschouwen professionals deze drempel ook wel positief. Eerder en meer in gesprek kost meer tijd, en soms heeft doorzetten in het vrijwillige kader onverwachts toch succes. Voor gezinnen zijn deze schakels in de keten niet positief; het is vaak onduidelijk wat elke organisatie komt doen en ze moeten steeds opnieuw hun verhaal vertellen. Zo hebben kinderen soms wel bijna vijftig hulpverleners gehad:

“Als je dan elke week een nieuwe hebt, is dat met gemak vijftig. Er zijn zoveel mensen die allemaal kwamen. Dan kwamen ze met z’n tweeën dan met z’n drieën en moest ik steeds opnieuw alles vertellen. Waren er echt heel erg veel.” (Jongere)

RvdK en Kinderrechter. Wanneer op de JBT wordt besloten om op te schalen gaat de RvdK eerst nog opnieuw onderzoek doen of een maatregel noodzakelijk is. In de regio FV zijn geen wachtlijsten bij de RvdK. Na dit onderzoek spreekt de kinderrechter wel of geen beschermingsmaatregel uit. De kinderrechter geeft aan weinig mee te krijgen van knelpunten in de keten. Desondanks zou de rechter niet meer betrokken willen worden en staat de belangrijkste informatie wel in het raadsrapport.

Gecertificeerde Instellingen. Na de uitspraak van de rechter moet een GI de maatregel uit gaan voeren. GI’s professionals geven aan veel werkdruk te ervaren en hebben een hoge caseload waardoor ze minder tijd hebben om in een gezin te werken dan vroeger. Daarnaast werken ze samen met veel uitvoerende hulporganisaties waardoor ze zelf meer een casusregisseur zijn geworden dan hulpverleners. Het knelpunt betreft regie zal later bij regievoering uitgebreider besproken worden.

Overlap tussen organisaties. Op een aantal gebieden in de keten blijkt er overlap te zitten in taken van organisaties (figuur 3). De kleuren in dit figuur geven de overlap aan. Aan de hand van de route van het gezin zullen de belangrijkste aspecten van overlap besproken worden.

Figuur 3. Taken organisaties en overlap

Aanmelding. Allereerst is er overlap in de aanmelding van gezinnen: dit kan zowel bij VT als bij het LT. Beide gaan het probleem verhelderen, plannen maken en zo nodig hulp inzetten. Wanneer ouders niet meewerken, ingezette hulpverlening stagneert en het onveilig is, kunnen beide organisaties opschalen naar de JBT.

Regievoering. Na de aanmelding betrekken VT en LT's elkaar soms wel en soms niet, dit is casus en medewerker-afhankelijk. De regie in deze fase van de keten kan dus zowel bij het LT liggen, als bij VT. Wanneer een gedwongen maatregel wordt ingezet verschuift deze overlap in regie naar LT en GI, dit zal verder worden toegelicht onder het kopje regievoering.

Advies. In het besluitvormingsproces van LT's kunnen professionals advies vragen aan zowel VT, RvdK en de GI's. Professionals kiezen vaak voor iemand die ze kennen:

“Dat zal ook weer aan de individuele medewerker zijn. Van de verschillende mensen als je hier een goed lijntje hebt met een medewerker, dat je sneller even die persoon belt, dan ja, ik denk dat eerder de GI's en de Raad gebeld worden, dan VT. Tenzij je echt met die meldcode bezig bent.” (LT)

Onderzoek. Om te besluiten of het zo onveilig is dat een maatregel ingevoerd moet worden, wordt vervolgens onderzoek gedaan. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door VT, en vervolgens na tussenkomst van de JBT nogmaals door de RvdK. De onderzoeken verschillen aangezien VT onderzoek doet naar de hele veiligheidssituatie en de RvdK onderzoekt of een beschermingsmaatregel opgelegd moet worden.

Monitoren. Als hulp is ingezet, vrijwillig of onvrijwillig, zijn er verschillende organisaties die de gezinssituatie monitoren: zowel VT, LT's en bij een maatregel vooral de GI, RvdK en Kinderrechter. De monitorfunctie van VT is nieuw (2019) en nog niet helemaal duidelijk:

“Maar er zijn ook momenten, dat je elkaar op de hoogte moet houden. Maar dan krijg je ook de situatie van wat gaat de nieuwe meldingscode van Veilig Thuis dan doen. Die gaat

natuurlijk een zelfde soort functie uitvoeren. Dat is het doel van de nieuwe meldcode. Dat is ook weer dat gaat elkaar overlappen.” (GI)

Drangtraject. Naast de monitorfunctie wordt het een drangmaatregel uitgevoerd door het LT of door de GI, soms ook door allebei wanneer op de JBT besloten wordt alsnog drang vanuit de GI in te zetten als het bij het LT niet lukt. In een drangmaatregel wordt een professional van een GI ingezet in het vrijwillig kader. Deze probeert, met een iets dwingendere positie, de hulpverlening alsnog te laten slagen. Het merendeel van de geïnterviewden is niet positief over de vorm van het drangtraject: het zorgt vaak voor veel onduidelijkheden voor de professionals en vertraging en weer een nieuw gezicht voor het gezin. Ondanks dat de precieze inhoud van een drangmaatregel in 2018 in kaart is gebracht, verschilt volgens professionals de uitvoering en inhoud ervan per casus. De helft van de geïnterviewde professionals van LT's geven aan zelf genoeg kennis en expertise te hebben om zelf een drangmaatregel uit te voeren. Slechts vier professionals zijn positief over de dwangmaatregel: de positie van de jeugdbeschermers kan voor het gezin extra motivatie vormen om alsnog mee te werken in het vrijwillig kader.

Tevredenheid over structuur. Ondanks dat het aantal schakels voor overlap en onduidelijkheden in de keten zorgt, geven 13 geïnterviewden aan het belangrijk te vinden dat onafhankelijke schakels bestaan. Dit heeft te maken met de specifieke kennis van professionals van elke organisatie, het feit dat een nieuwe frisse blik soms nieuwe oplossingen kan bieden en dat besluiten die genomen worden van grote impact kunnen zijn, waarvoor controle gewenst is. Een professional beschrijft dit als volgt: *“Er moet een instantie zijn die dat nagaat en onze grote beslissingen controleert “. . .” maakt het wel direct trager en meer afstandelijk.” (GI)*

Knelpunten en Succesvolle Aspecten van Samenwerking

Sinds de transitie is de jeugdbeschermingsketen langer geworden waardoor professionals met meer organisaties moeten samenwerken. Over het algemeen wordt de samenwerking tussen partijen in de keten positief ervaren. Op een schaal van een tot tien gaven de geïnterviewden gemiddeld een 6.8 (bijlage 6). Professionals weten in de meeste gevallen elkaar te bereiken. De verschillende structuren van LT's maken dit echter wel moeilijk voor landelijke organisaties zoals enkele GI's of VT. Professionals geven aan dat communicatie over samenwerking tussen organisaties hierdoor extra belangrijk is.

Samenwerking met het voorveld. Over de samenwerking met het voorveld wordt positief gesproken; er is veel contact met scholen, scholen weten over het algemeen LT's te vinden en sommige professionals uit LT's werken soms op scholen. Enkele professionals vinden wel dat er nog meer ingezet mag worden op het bevorderen van preventie en vroegsignalering op scholen.

Samenwerking tussen organisaties. Ook op beleidsniveau komen de verschillende partijen regelmatig samen om te overleggen over ontwikkelingen en knelpunten binnen de keten. Belangrijk hiervoor is dat men werkt voor hetzelfde doel. Geïnterviewden ervaren, ondanks dat het overkoepelende doel van iedereen hetzelfde is, dat de afzonderlijke organisaties op hun 'eigen eilandje' werken en verschillende visies hebben:

“We zijn toch allemaal zo van: ik werk voor VT en jij werkt voor de gemeente en jij voor JB. Je bent toch vanuit een andere functie en opgave erin gekomen. Mijn doel is veiligheid, maar het LT wil dat mensen goed functioneren, dat is een andere visie wat veilig is. Zij willen dat het goed gaat met de mensen. Dan heb je een ander uitgangspunt.” (VT)

Deze verschillen in visies komen doordat iedereen aan zijn eigen subdoel werkt: LT's kijken breed naar het welzijn van het hele gezin op verschillende domeinen, VT toetst de veiligheidssituatie en GI's focussen zich vooral op het organiseren van goede hulp om de beschermingsmaatregel te laten verdwijnen.

Samenwerking GI en LT. Vooral GI's en LT's geven aan dat ze elkaar niet altijd weten te vinden en dat hun samenwerking verbeterd zou kunnen worden. De GI zou de kennis van de betrokken professional uit het LT over de gezinnen meer kunnen benutten. Daarnaast kunnen ze beter geïnformeerd worden over de mogelijkheden van hulp in de gemeenten. GI's zouden hierdoor een betere inschatting kunnen maken voor de hulp. Betere contacten zijn hiervoor noodzakelijk:

“Het is moeilijk om te weten dat ik moet gaan bellen, want misschien is in Barneveld wel een vrijwilliger ergens, een organisatie, die iets kan betekenen voor dit gezin. Ook in een OTS of tijdens een voogdij. Daarvoor moet je elkaar kennen en weten te vinden.” (LT)

Omgekeerd kunnen professionals uit LT's baat hebben aan eerder advies van professionals van GI's. Professionals van de GI's geven aan dat ze casussen vaak laat krijgen, waar eerder advies of hulp van een jeugdbeschermer had kunnen helpen. Deze inschatting en afstemming is nog niet optimaal. Een professional legt uit hoe zij eerder in de keten een rol kunnen krijgen:

“Bij een consult kan ook dat je even aansluit bij een gesprek om te kijken of wij openingen en mogelijkheden zien. Of dat je kan uitleggen van als je niet deze kant opgaat dan kan ik uitleggen hoe in het gedwongen kader gaat en dat wil je niet. Dat kunnen net van die dingen zijn waardoor je het toch nog een draai kan geven.” (GI)

Een oplossing volgens professionals om de samenwerking te verbeteren, is ten eerste het uitspreken van verwachtingen. Vooral wanneer een casus op- of afgeschaald wordt, is de communicatie tussen partijen vaak slecht; afspraken over wie elkaar op de hoogte moet brengen worden niet nageleefd en LT's worden er soms pas laat bij betrokken. Daarnaast geven 11 geïnterviewden aan dat succes in de samenwerking persoonsafhankelijk is: met de ene professional gaat het beter dan met de ander. Elkaar kennen en dezelfde visie en werkwijze kunnen hiervoor van belang zijn.

Financieel belang. De samenwerking wordt ook beïnvloed door verschillende belangen van organisaties. Professionals van LT's willen het beste voor het gezin, maar worden hierbij soms teruggefloten door het financiële belang van de gemeente. Voor GI's betekent dit dat ze meer contact moeten opnemen met de gemeente, voor de beschikking van hulp.

Besluitvorming van Opschaling

Casus factoren. In de besluitvorming in de keten zijn verschillende factoren te herkennen uit het ecologisch besluitvormingskader van Bauman en anderen (2011) (figuur 4).

Casus Factoren	Oranisatorische Factoren	Individuele Factoren	Externe Factoren
Risicofactoren	Gebruik van instrumenten	Ervaring	Privacy wetgeving
Escalaties	Samenwerking	Persoonlijke visie	
Geen meewerking ouders	Aanwezig aanbod van hulpverlening	Handelingsverlegenheid	
Aantal reeds ingezette hulp			

Figuur 4. Overzicht factoren besluitvormingskader

Ten eerste zijn factoren van de casus belangrijk in het besluit om op te schalen of niet. Hoe sterker de signalen van onveiligheid in het gezin zijn en dat de ingezette hulp niet werkt, hoe duidelijker het is dat er opgeschaald moet worden. Dit hangt samen met het aanbod van hulp. Een andere reden om op te schalen is wanneer ouders niet mee willen werken en gedwongen hulp nodig is. Wanneer dit niet duidelijk is, of als ouders nog wel mee willen werken maar de hulpverlening niet helpt dan wordt het echter moeilijk:

“De grens is heel duidelijk, dan is het makkelijk. Als je niet helemaal zeker weet waar nou de boosheid, uit welke hoek die nou komt, of moeder vader nou zit op te naaien of dat die vader nou, dan is het soms moeilijker om hele duidelijke voorwaarden te stellen.”

(LT)

Organisatorische Factoren. Factoren van de organisatie die van invloed zijn op de besluitvorming zijn bijvoorbeeld het gebruik van risicotaxatie-instrumenten. Er bestaat geen eenduidig instrument om de veiligheid te beoordelen, wat kan leiden tot verschillen in visies en discussies over de aanpak. LT's gebruiken de zelfredzaamheid matrix, de LIRIK en het 3-kolommen model, terwijl de GI's andere instrumenten gebruiken. Andere instrumenten om de veiligheid van kinderen en besluitvorming hierin te verbeteren, is de nieuwe meldcode en de

verwijsindex. In de praktijk blijkt dat veel professionals de meldcode standaard gebruiken. Echter, wordt dit niet in alle gevallen gedaan omdat het lang duurt, VT niet makkelijk te bereiken is of omdat professionals van LT's niet inzien wat VT er dan mee doet. Dit geeft aan dat de nieuwe monitorfunctie en het gebruik van de meldcode nog niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Naar de verwijsindex is niet gevraagd in de interviews.

Samenwerking tussen verschillende ketenorganisaties speelt ook een rol bij de besluitvorming. LT's kunnen in hun besluitvormingsproces aan verschillende organisaties advies vragen, deze functie wordt nog niet optimaal benut. Bij samenwerking is van belang dat een gezamenlijke visie bestaat over het probleem. Om tot een gezamenlijke visie te komen, is het belangrijk dat er korte lijnen zijn, professionals elkaar vinden en kunnen overleggen.

Onderstaand citaat geeft aan wat er gebeurt wanneer dit niet het geval is:

“Gezamenlijke visie van wat aan de hand is. Wat de onveiligheid nu is. Want dat heb ik wel gezien, als je daar veel verschilt van mening, dan valt daarna de hulpverlening als een waaier uiteen. Als je dezelfde focus hebt op wat is er nou eigenlijk feitelijk aan de hand en waar moet het nu veiliger worden dan is dat wel volgens mij wel makkelijker werken “. . .” Je moet daardoor, als je dat wilt wel afstemmen met elkaar om weer op gezamenlijkheid uit te komen. Dat is best veel werk soms. En dan is het makkelijker om zelf op pad te gaan dan dat allemaal af te stemmen.” (VT)

Individuele Factoren. Factoren van de professional zelf spelen ook een rol bij de besluitvorming tot opschaling. Ervaring en persoonlijke visie van professionals bepaalt of ze door blijven gaan in het vrijwillig kader of niet. Professionals van het LT gaan vaak lang door in het vrijwillige kader voordat er wordt opgeschaald. Dit heeft te maken met de hoge drempel voor toegang tot de JBT, maar ook omdat opschalen niet wenselijk is. Professionals trachten het vertrouwen van gezinnen te behouden en problemen op te lossen in het vrijwillig kader. Ze zitten hierbij in een conflictsituatie, namelijk het onderhouden van een goede werkrelatie versus het handhaven van de veiligheid. In deze afweging speelt handelingsverlegenheid en ervaring van de medewerker een rol. Hoe meer ervaring, hoe beter een professional zal weten wat de beste keuze in het proces is en hoe ze moeten omgaan met ouders. Dit wordt toegelicht in onderstaand citaat:

“Iets oudere jeugdbeschermers, met levenservaring en die al klappen hebben gehad, kunnen veel beter meebewegen met een cliënt “. . .” Die heeft mij daarna ook ondersteund, gestuurd en teruggefloten. Dan komt het weer met kennis en ervaring, daar valt of staat echt veel mee.” (Ouder)

Externe factoren. In de interviews zijn niet veel externe factoren naar voren gekomen. Wel werd de privacywetgeving een aantal keer genoemd als belemmerende factor voor de samenwerking en besluitvorming.

Regievoering: één gezin, één plan, één regisseur

Een van de transformatie doelen is het zorgen voor een meer integraal hulpaanbod vanuit het principe: één gezin, één plan, één regisseur. In de jeugdwet is vastgelegd dat gemeenten de regie voeren over de brede ketenaanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In het vrijwillig kader geven professionals van LT's aan de regierol te kunnen uitvoeren. Gemeenten zijn echter nog zoekende hoe ze deze regierol kunnen en moeten oppakken vanaf het moment dat er opgeschaald wordt naar het gedwongen kader. Professionals van LT's geven aan dat zij de casus afsluiten wanneer een beschermingsmaatregel uitgevoerd gaat worden. Aangezien gemeenten eindverantwoordelijk zijn voor de hele keten worden er op bestuurlijk niveau al afspraken gemaakt om LT's meer te betrekken tijdens de ots, desalniettemin wordt dit door de professionals van LT's en GI's nog vaak niet gewenst of uitgevoerd. Gemeenten beseffen dat ze GI's niet te veel moeten beïnvloeden:

“We willen niet op de stoel zitten van de GI, want de GI's zijn professionals en we willen, vooral als zij die taak hebben gekregen, dat zij als professionals hun taak kunnen uitvoeren. Maar het financiële gevoel zit wel bij ons.” (LT)

Sommige professionals van LT's maken heldere afspraken zodat ze ook tijdens de ots of drang betrokken blijven, echter ervaren GI's dit als onprettig en willen ze liever geen bemoeienis van LT's. Professionals voeren dan namelijk in principe dezelfde werkzaamheden uit waarbij ze elkaar in de weg zitten. Andere situaties waarin het lastig is voor LT's om regie te nemen zijn:

wanneer ouders niet meer willen werken met het LT, wanneer er niet voor alle kinderen uit een gezin een ots is, hulpverlening op andere domeinen in het gezin nodig is, wanneer VT de regie al heeft genomen in een casus of wanneer er geen heldere afspraken zijn gemaakt tijdens een drangtraject. Ook in het knelpunt rondom regievoering spelen verschillende belangen een rol:

“In principe gaan wij eruit als de gezinsvoogd komt. Maar goed daar zijn we nog een beetje aan het zoeken of we erin moeten blijven. Wij hebben andere belangen: wij betalen, dus wij willen ook bepalen. Als we het aan de gezinsvoogd overlaten, die heeft andere belangen, die denkt ja ik zet gewoon alles in, jullie betalen.” (LT)

Discussie

Doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in de huidige structuur van de jeugdbeschermingsketen en de invloed hiervan op samenwerking, besluitvorming van opschaling en regievoering binnen regio FV. Aan de hand van antwoorden op de deelvragen zullen er aanbevelingen gedaan worden om de jeugdbeschermingsketen te verbeteren.

Taken en Verantwoordelijkheden

Als antwoord op de eerste deelvraag over de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden kan gesteld worden dat er veel overlap te vinden is in de keten. Terugkomend op constatering uit de intentieverklaring (Jeugd Foodvalley, 12-2018) wordt bevestigd, dat naast overlap van de functies advies, aanmelding, onderzoek en uitvoering van maatregelen er ook overlap is in de mogelijkheid tot opschaling, drangfunctie, monitorfunctie en regiefunctie. De meeste overlap hierin is te vinden tussen LT's en VT. Ondanks dat de wens bestaat om de jeugdbescherming dichterbij te organiseren (7,5) (bijlage 5), hecht men veel waarde aan hun eigen organisatie en taken wat de overlap mogelijk in stand houdt.

Samenwerking

Over het algemeen wordt de samenwerking als redelijk positief ervaren. Factoren die volgens professionals nodig zijn voor optimale samenwerking zijn: het hebben van een gedeelde visie, duidelijkheden over elkaars taken, het uitspreken van verwachtingen, communicatie en elkaar kennen. Verbetering zit vooral in de samenwerking bij op- en afschaling tussen GI's en LT's. Ondanks dat beide organisaties inzien dat betere samenwerking gewenst is, weten ze

elkaar niet goed te vinden. Deze gebrekkige samenwerking kan verklaard worden doordat elke organisatie zich erg vasthoudt aan hun eigen subdoelen. Deze resultaten komen overeen met literatuur omtrent organisatorische inertia, welke stelt dat organisaties geneigd zijn om zo min mogelijk te veranderen en te blijven handelen naar eigen zekerheid en routine, ook al weten ze dat verandering noodzakelijk is (Godkin & Allcorn, 2008). Een andere mogelijke onderliggende verklaring kan gehaald worden uit de reactance-theorie, welke stelt dat mensen weerstand tot verandering zullen tonen wanneer hun vrijheid wordt ingeperkt (Brehm & Brehm, 2013).

Besluitvorming

Concluderend kan gesteld worden dat alle factoren uit het ecologisch besluitvormingskader van Baumann en collega's (2011) van invloed zijn op de besluitvorming van LT's. De meeste nadruk ligt op specifieke casus-factoren: wanneer er duidelijke risicofactoren aanwezig zijn en signalen van kindermishandeling, wordt er snel opgeschaald. Wanneer dit niet zo is, spelen individuele en organisatie-factoren een belangrijke rol in de besluitvorming. Zo kunnen er bij een goede samenwerking en wanneer professionals een gezamenlijke visie hebben over de veiligheid van het kind, snel besluiten genomen worden. Het gebruik van verschillende risicotaxatie-instrumenten kan overeenkomstige visies in de weg staan.

Regievoering

Als antwoord op de laatste deelvraag kan gesteld worden dat de één gezin, één plan, één regisseur aanpak niet altijd uitgevoerd wordt. LT's stellen deze rol meestal goed te kunnen uitvoeren in het vrijwillige kader. Wanneer casussen te complex worden en wanneer beschermingsmaatregelen ingevoerd worden, nemen LT's echter niet altijd de regierol op zich. Op verschillende momenten in de keten nemen verschillende organisaties de regievoering op zich. In de jeugdwet staat dat gemeenten de regie hebben over het hele jeugdbescherming proces (Wet JW. 2014, 14 03), LT's zijn nog zoekende hoe zij deze rol moeten invullen. LT's willen GI's niet te veel belemmeren en andersom lijken professionals van GI's nog niet altijd bereidwillig om meer samen te werken met LT's. Vanuit gezinnen is het grote aantal hulpverleners de grootste kritiek op het huidige systeem. Voor hen zou het fijner zijn als er één hulpverlener is die ze meeneemt in het proces. In de praktijk blijkt het echter van de specifieke

casus af te hangen of één hulpverlener in het hele proces wenselijk is; afwisseling is soms nodig wanneer bijvoorbeeld professional en ouder niet goed kunnen samenwerken.

Vergelijking Rotterdam & Brabant

Vergelijkend met de onderzoeken in Brabant (van Montfoort et al., 2018) en Rotterdam (IGJ, 2019) zijn er een aantal overeenkomsten en verschillen. Ten eerste zijn ook net als in Rotterdam en Brabant verschillen in visies en werkwijzen tussen de organisaties, echter zijn de LT's in Rotterdam en Brabant nog zoekende naar hun visie, terwijl die in FV helder is gemaakt (Krooi & de Meij, 2019). Een ander overeenkomstig knelpunt betreft de regievoering: LT's willen deze wel nemen, maar in de praktijk is dit niet altijd mogelijk. Als laatste blijken professionals in Brabant ook hoge werkdruk te ervaren en is er geen eenduidigheid in risicotaxatie-instrumenten. Verschillen zijn dat LT's in FV niet aangeven beperkt te worden door landelijke standaarden. Daarnaast is er in dit onderzoek niet specifiek gekeken naar de doorlooptijden maar geven professionals wel aan dat er weinig wachtlijsten zijn in regio FV. Professionals uit het gedwongen kader geven wel aan dat gezinnen pas na lange tijd bij hun komen.

Krachten, beperkingen en vervolgonderzoek

Een sterk punt van dit onderzoek is dat van elke organisatie uit de jeugdbeschermingsketen professionals zijn geïnterviewd, wat een breed beeld van de situatie geeft. Daarnaast dragen oplossingen uit huidig onderzoek bij aan de verbetering van de keten van de jeugdbescherming, welke na een succesvolle pilot, ook overgenomen kan worden in andere regio's.

Een limitatie van dit onderzoek is dat de ervaringen van ouders en kinderen zelf maar in beperkte mate zijn meegenomen. Het is moeilijk om ouders of kinderen te vinden die hierover in gesprek willen. Dit leidt ertoe dat de resultaten naar een beperkte context te generaliseren zijn. Om de externe validiteit te verhogen is het voor vervolgonderzoek raadzaam om meer ouders en kinderen te spreken, zij gaven namelijk andere praktijkverhalen dan professionals. Een andere limitatie is dat er tijdens de interviews een uitgebreide topiclijst is gebruikt waardoor er ook minder relevante aspecten besproken zijn. Hierdoor kon er minder lang bij echt relevante items worden stilgestaan.

Aanbevelingen

Aan de hand van de resultaten zijn vijf aanbevelingen opgesteld. Uit de vragenlijst (bijlage 3) blijkt dat vanuit alle betrokken partijen een sterke wens is om de huidige werkwijze te optimaliseren (7,6). Om de keten te verkorten en overlap in de onderzoeks-, advies- en monitorfunctie te verminderen, is een eerste aanbeveling om VT en RvdK samen te voegen. Zo kan het bestaande onderzoek van VT aangevuld worden met de juridische check van de RvdK. Als een casus door de JBT komt, kan het rapport van VT en RvdK opgestuurd worden naar de KR die beoordeelt of er een maatregel komt. GI's zullen vervolgens niet meer rapporteren aan de Raad, maar via de JBT aan de KR.

Ten tweede zullen voor de overige overlappende functies betere afspraken gemaakt moeten worden over de verdeling van de taken en zal de samenwerking geoptimaliseerd moeten worden. Een mogelijk voorbeeld hiervan is dat VT niet meer zelf naar de JBT gaat, maar altijd het LT vroegtijdig zal inschakelen, zodat één standaard route tot jeugdbescherming ontstaat. Geïnterviewden geven aan dat als het om samenwerking gaat, het belangrijk is om elkaar te kennen. Om hiervoor te zorgen, is een derde aanbeveling om vaste contactpersonen aan te stellen. Aangezien er veel verloop is, zal deze contactpersonenlijst zichtbaar moeten zijn op de site van organisaties, en zullen deze regelmatig bijgewerkt moeten worden. Een ander aspect die een goede samenwerking kan bevorderen is het creëren van een gedeelde visie. Om dit goed op te volgen, is het ten vierde raadzaam om risicotaxatie-instrumenten en hulpverleningsplannen op elkaar af te stemmen. Een voorwaarde hierbij is wel dat er voldoende aandacht moet zijn voor de implementatie en borging van risicotaxatie-instrumenten, aangezien deze anders onbedoelde negatieve effecten kunnen hebben (Gillingham, 2011; Gillingham & Humphreys, 2009).

Aangezien professionals en gezinnen wensen dat minder gezinnen in het gedwongen kader terecht komen en hulp dichterbij de gezinnen georganiseerd zal worden (7,5) (bijlage 3), is het van belang om te investeren in het begin van de keten. Een laatste aanbeveling is daarom om samenwerking tussen LT's en GI's te bevorderen. Door jeugdbeschermers eens in de twee weken op locatie van LT's te laten werken, kunnen zij eerder advies geven, betere afspraken maken en leren ze elkaar en de mogelijkheden van de lokale hulpverlening kennen. Hiermee verdwijnt ook de overlap in de adviesfunctie: wanneer na hulp van de GI de situatie niet verbetert en de veiligheid nog steeds in gevaar is, kunnen zij opschalen naar de gezamenlijke VT en RvdK. Zij besluiten om wel of niet onderzoek te gaan doen en kunnen wanneer nodig na tussenkomst van

de JBT naar de rechter te gaan. De grotere expertise in het vrijwillige kader kan zorgen voor minder inzet van drang- en jeugdbeschermingsmaatregelen (Jeugd Foodvalley, 12-2018), waardoor hulpverlening meer in de oorspronkelijke gezinssituatie kan plaatsvinden. Op deze manier kan meer ingezet worden op het stimuleren van de ouder-kind interactie wat effectief is in het voorkomen van kindermishandeling (Chaffin et al., 2004; Thomas & Zimmer-Gembeck, 2011).

Concluderend kan gesteld worden dat, zoals verwacht, alle gevonden factoren die samenwerking, besluitvorming en regievoering belemmeren overeenkomen met de knelpunten uit de landelijke evaluatie (Friele et al., 2018) en ook de knelpunten uit de intentieverklaring (Jeugd Foodvalley, 12-2018) zijn bevestigd in dit onderzoek. De huidige structuur van de jeugdbeschermingsketen zorgt voor onduidelijkheden van taken, overlap en een grote hoeveelheid betrokkenen met allemaal een persoonlijke visie en werkwijze. Dit bemoeilijkt regievoering, besluitvorming en samenwerking en leidt tot vertraging in de keten waardoor jeugdigen lang moeten wachten op hulp. Doordat LT's een belangrijke rol in het begin van de keten hebben gekregen, nemen zij opnieuw de rol van de voorgedijraden van vroeger: signaleren en organiseren van hulp dichtbij burgers. Om te zorgen dat LT's hun rol dit keer aankunnen, zullen zij beter ondersteund moeten door de rest van de keten. Wanneer professionals binnen de keten elkaar beter kennen, duidelijke taken hebben, er minder organisaties betrokken zijn en er afspraken zijn over de route en regievoering zullen de verschillende eilandjes hopelijk verdwijnen en men samen op één eiland rondom het gezin komen.

Referenties

- Alink, L., Prevoo, M., van Berkel, S., Linting, M., Klein Velderman, M., & Pannebakker, F. (2018). NPM-2017: Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen. Geradpleegd van <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2668g-informantenstudie-kindermishandeling.aspx>
- Baumann, D., Dalgeish, L., Fluke, J., & Kern, H. (2011). *The decision-making ecology*. Washington: American Humane Association. doi:10.1016/j.chiabu.2015.02.005
- Berger, L. M. (2006). Children living out-of-home: Effects of family and environmental characteristics. *Children and Youth Services Review*, 28, 158-179. doi:10.1016/j.chilyouth.2005.02.006
- Boeije, H. (2010). *Analysis in qualitative research*. Londen: SAGE Publications.
- Brehm, S. S., & Brehm, J. W. (2013). *Psychological reactance: A theory of freedom and control*. New York: Academic Press.
- Chaffin, M., Silovsky, J. F., Funderburk, B., Valle, L. A., Brestan, E. V., Balachova, T., ... & Bonner, B. L. (2004). Parent-child interaction therapy with physically abusive parents: efficacy for reducing future abuse reports. *Journal of consulting and clinical psychology*, 72, 500. doi: 10.1037/0022-006X.72.3.500
- Cross, T. P., & Casanueva, C. (2009). Caseworker judgments and substantiation. *Child Maltreatment*, 14, 38-52. doi:10.1177/1077559508318400
- Dalgeish, L. I. (1988). Decision making in child abuse cases: Applications of social judgment theory and signal detection theory. In *Advances in psychology*, 54, 317-360. doi:10.1016/S0166-4115(08)62178-0
- Davidson-Arad, B., & Benbenishty, R. (2010). Contribution of child protection workers' attitudes to their risk assessments and intervention recommendations: A study in Israel. *Health & Social Care in the Community*, 18, 1-9. doi:10.1111/j.1365-2524.2009.00868.
- Dekker, J. J., Amsing, M., van der Bij, I., Dekker, M., Grietens, H., Harder, A. T., ... & Timmerman, M. C. (2012). *Jeugdzorg in Nederland 1945-2010: Resultaten van deelonderzoek 1 van de commissie-Samson. Historische schets van de institutionele ontwikkeling van de jeugdsector vanuit het perspectief van het kind en de aan hem/haar verleende zorg*. Tilburg: Boom Uitgeverij.

- Dettlaff, A. J., Rivaux, S. L., Baumann, D. J., Fluke, J. D., Rycraft, J. R., & James, J. (2011). Disentangling substantiation: The influence of race, income, and risk on the substantiation decision in child welfare. *Children and Youth Services Review*, *33*, 1630-1637. doi:10.1016/j.chilyouth.2011.04.005
- Duurvoort, H. (2018, 25 April). De jeudwet schiet tekort, kinderen hebben recht op hulp, overal in nederland. *Volkskrant*. Geraadpleegd van <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/de-jeudwet-schiet-tekort-kinderen-hebben-recht-op-hulp-overal-in-nederland~b1a4d3ce/>
- Fearon, R. P., Bakermans-Kranenburg, M. J., Van IJzendoorn, M. H., Lapsley, A. M., & Roisman, G. I. (2010). The significance of insecure attachment and disorganization in the development of children's externalizing behavior: a meta-analytic study. *Child development*, *81*, 435-456. doi:10.1111/j.1467-8624.2009.01405.x
- Fluke, J. D., Baumann, D. J., Dalgleish, L. I., & Kern, H. D. (2014). *Decisions to protect children: A decision making ecology*. In Handbook of child maltreatment (pp. 463-476). Dordrecht: Springer.
- Font, S. A., & Maguire-Jack, K. (2015). Decision-making in child protective services: Influences at multiple levels of the social ecology. *Child abuse & neglect*, *47*, 70-82. doi:10.1016/j.chiabu.2015.02.005
- Friele, R. D., Bruning, M. R., Bastiaanssen, I. L. W., Boer, R. D., Bucx, A. J. E. H., De Groot, J. F., ... & Hageraats, R. (2018). Eerste evaluatie Jeugdwet: Na de transitie nu de transformatie. *Reeks evaluatie regelgeving*. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/30/rapport-eerste-evaluatie-jeugdwet>
- Gemeente Nijkerk. (2018). *Jeugdprogramma Een kind- en gezinsvriendelijk gemeente Nijkerk 2019-2023*. Geraadpleegd van https://www.nijkerk.eu/inwoners/algemene-info-jeugdprogramma_43487/
- Gillingham, P. (2011). Decision-making tools and the development of expertise in child protection practitioners: are we 'just breeding workers who are good at ticking boxes'?. *Child & Family Social Work*, *16*, 412-421. doi:10.1111/j.1365-2206.2011.00756.x

- Gillingham, P., & Humphreys, C. (2009). Child protection practitioners and decision-making tools: Observations and reflections from the front line. *British Journal of Social Work*, 40, 2598-2616. doi:10.1093/bjsw/bcp155
- Godkin, L., & Allcorn, S. (2008). Overcoming organizational inertia: A tripartite model for achieving strategic organizational change. *The Journal of Applied Business and Economics*, 8, 82. Geraadpleegd van <http://m.www.na-businesspress.com/Godkin.pdf>
- IGJ. (2019). *Samen werken aan veiligheid in Rotterdam. Een onderzoek bij JBRR, Enver en de wijkteams*. Geraadpleegd van <https://www.igj.nl/zorgsectoren/jeugd/documenten/rapporten/2019/04/16/samen-werken-aan-veiligheid-in-rotterdam-een-onderzoek-bij-jbrr-enver-en-de-wijkteams>
- Jedwab, M., Benbenishty, R., Chen, W., Glasser, S., Siegal, G., & Lerner-Geva, L. (2015). Child protection decisions to substantiate hospital child protection teams' reports of suspected maltreatment. *Child abuse & neglect*, 40, 132-141. doi:10.1016/j.chiabu.2014.11.006
- Jeugd Foodvalley. (12-2018). Intentieverklaring tot samenwerking. Pilot Jeugdbescherming Dichterbij. Vertrouwelijk document
- Jonge, H. de, & Dekker, S. (2018, 30,01). Kamerbrief over Evaluatie Jeugdwet. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/01/30/kamerbrief-over-evaluatie-jeugdwet>
- Juffer, F. (2010). *Beslissingen over kinderen in problematische opvoedingssituaties*. Den Haag: Raad voor de Rechtspraak.
- Kinderbescherming. (z.d.). Geschiedenis van de kinderbescherming. Verkregen van <https://www.kinderbescherming.nl/over-ons/organisatie/geschiedenis-van-de-kinderbescherming>
- Koster, J., Wever, r., & Glim, M. (2009). *100 bestuurskrachtonderzoeken als basis voor een nieuwe methode*. Amersfoort: BMC Advies.
- Krooi, H., & de Meij. (2019). Visie veiligheid: *Veiligheid voorop in regio FoodValley, een pragmatische visie op veiligheid, met 'ons verhaal' als vertrekpunt*. Geraadpleegd van <https://jeugdfv.nl/aanbieders/documenten-en-downloads/>
- Lahuis, B., & van der Gaag, R. J. (2017). Ontwikkeling, transitie en transformaties. *Bijblijven*, 33, 718-725. doi:10.1007%2Fs12414-017-0268-0

- Lechner, D. (2006). *Honderd jaar kinderbescherming*. Amsterdam: SWP
- Maguire-Jack, K., & Negash, T. (2016). Parenting stress and child maltreatment: The buffering effect of neighborhood social service availability and accessibility. *Children and Youth Services Review*, 60, 27-33. doi:10.1016/j.chilyouth.2015.11.016
- Montfoort, A. J. van., Verhagen, A., Sondorp, J. E., Torregrosa, L. D. R. (2018). *Samenwerking en doorlooptijden in de jeugdbeschermingsketen*. Woerden: VanMontfoort
- Ostaijen, M. M. van., Voorberg, W. W., & Putters, K. K. (2012). *Een onverantwoorde inzet op eigen verantwoordelijkheid. 'Eigen Kracht' tussen autonomie en controle*. Geraadpleegd van <https://www.narcis.nl/publication/RecordID/oai:repub.eur.nl:38313>
- Parton, N. (2010). 'From dangerousness to risk': The growing importance of screening and surveillance systems for safeguarding and promoting the well-being of children in England. *Health, risk & society*, 12, 51-64. doi:10.1080/13698570903508697
- Rijksoverheid. (2018). Actieprogramma Zorg voor de jeugd. Verkregen van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/01/actieprogramma-zorg-voor-de-jeugd>
- Rijksoverheid. (2013). *Memorie van toelichting*. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2013/07/01/memorie-van-toelichting-bij-de-jeugdwet>
- Rotering, A. (2019, 15 Februari). Jeugdbescherming kan met minder instanties toe. *NRC*. Geraadpleegd van <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/02/25/jeugdbescherming-kan-met-minder-instanties-toe-a3655301>
- Smolenaars, M., & Stokmans, D. (2019, 1 maart). Te vaak is het de jeugdzorg zelf die kinderen beschadigt. *NRC*. Geraadpleegd van <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/03/01/wij-gaan-voor-je-zorgen-maar-hoe-a3848086>
- Thomas, R., & Zimmer-Gembeck, M. J. (2011). Accumulating evidence for parent-child interaction therapy in the prevention of child maltreatment. *Child development*, 82, 177-192. doi:10.1111/j.1467-8624.2010.01548.x
- Tweede Kamer. (2013). *Regels over de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor preventie, ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en ouders bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen (Jeugdwet)*. 33 684, nr. 3, p.

146 e.v. Geraadpleegd van <https://www.gripopjeugd.nl/inhoud/product-artikel-thematische-verdieping/480676>

Smith, B. D., & Donovan, S. E. (2003). Child welfare practice in organizational and institutional context. *Social Service Review*, 77, 541-563. doi:10.1086/378328

Stoddart, J. K., Fallon, B., Trocmé, N., & Fluke, J. (2018). Substantiated Child Maltreatment: Which factors do workers focus on; when making this critical decision?. *Children and Youth Services Review*, 87, 1-8. doi:10.1016/j.childyouth.2018.01.018

Wet JW. (2014, 14 03). Geraadpleegd op 13-02-2019, van https://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/2019-02-01/#Hoofdstuk1_Artikel1.1

Bijlagen

Bijlage 1: Schaalvragen professionals

Schaalvragen: Omcirkel het juiste antwoord, waarbij 0 staat voor ‘helemaal niet mee eens’ en 10 staat voor ‘helemaal mee eens’.

Ik vind dat de samenwerking met andere organisaties binnen de jeugdbescherming goed verloopt

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ik vind dat het belang van het kind genoeg voorop staat in de jeugdbescherming

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ik ervaar knelpunten in het huidige systeem van de jeugdbescherming

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ik heb wensen om de huidige werkwijze van de jeugdbescherming te optimaliseren

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ik vind dat de jeugdbescherming dichterbij het gezin georganiseerd moet worden

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Bijlage 2: Topiclijsten

Topiclijst professionals

Introductie

- Voorstellen
- Doel onderzoek
- Informed consent
- Opnemen
- Schaalvragen
- Functie en taken

Taken en verantwoordelijkheden

- In hoeverre ziet u overlap in uw taken met die van andere organisaties binnen de keten?
- Hoe is de regie in de jeugdbeschermingsketen geregeld?
 - Wie wat waar hoe
 - 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur
 - Hoofdpersoon
- Hoe ziet u de rol van andere organisaties in de keten?
- Hoe gaan de overdrachtsmomenten tussen uw organisatie en de vorige/volgende?
(opschalen en afschalen)
 - Proces van overdracht (Stappen, handelingen & documenten/rapportage)
 - Gronden van doorverwijzing en wie beslist
 - Knelpunten en succesvolle aspecten
 - Hoe voorkomen van opschalen?
 - Wachtlijsten
- Nazorg
 - Moment en contactpersoon van afsluiting proces
 - Vervolg
 - Wat na afwijzing verlenging ots
 - Hulp na afsluiting

- Overgang 18 jaar

Samenwerking in de keten

- Hoe ervaart u de samenwerking tussen organisaties en gemeenten?
 - Communicatie
 - Succesvolle aspecten
 - Knelpunten
 - Verbeterpunten
- Communicatie tussen cliënt en professionals
- Betrokkenheid van ouders, kinderen, school en omgeving
 - Familienetwerkberaden
- Domeinoverstijgend werken: huisvesting, schulden, (zie figuur 1)
- Uitgaan eigen kracht: hoe in de praktijk

Praktijkverhalen

- Kunt u een casus samenvatten die soepel verliep: wat ging daar goed?
 - Welke factoren dragen bij aan het succes?
- Kunt u een casus beschrijven die niet soepel verliep: wat ging daar mis?
- Als u de jeugdbescherming zou kunnen veranderen, welke wensen/visie zou u dan hebben; wat moet er anders? (Mag out of the box! Hebben ze het over het kind of het hele gezin = pedagogische visie)

Risicotaxatie

- Hoe wordt risicotaxatie bij uw organisatie gedaan en bij andere partners in de keten?
 - Welke instrumenten?
 - Methodieken om kindermishandeling te voorkomen?
- Welke risico- en beschermende factoren spelen een rol in de aanpak van de jeugdbescherming en in hoeverre wordt hier rekening mee gehouden?
 - Beschermend: familie, zelfbeeld, flexibiliteit, buurt, vertrouwen, sociale controle
 - Risico: laag ses, verslaving, geweld, scheiding, verhuizing

Knelpunten huidig systeem

- Soorten knelpunten
- Voor wie zijn deze knelpunten een probleem?
- Verklaringen voor de knelpunten
- Gevolgen van de knelpunten
 - Binnen de organisatie
 - Binnen het ketenproces (samenwerkingsrelatie)
 - Voor de cliënten
- Overige frustraties

Jeugdbescherming dichterbij: *Doel is te komen tot een logische, organisatorische eenheid van jeugdbeschermingsfuncties in verbinding met de lokale teams van de gemeente. Het vergroten van de verantwoordelijkheden, taken en professionaliteit van de gemeenten.*

- Mening professionals
 - Wat moet er veranderen om het dichterbij het gezin te krijgen?
- Risico's van jeugdbescherming dichterbij
- Oplossingen
 - Inbreng ouders en kind (eigen regie)
 - Preventie/snelle signalering problematiek
- Benodigheden
 - Kennis en vaardigheden

Wensen en kansen voor verbetering

- Eerder zei u dit, aanvulling op wensen en kansen?
- Samenvatting knelpunten
 - Mening oplossingen voor knelpunten
- Korte vs. Lange termijn oplossingen
- Kansen vanuit huidig systeem
- Hoe zie jij jezelf vanuit jouw positie in de toekomst werken?

- Welke veranderingen?
- Welke stappen moeten er genomen worden om dit beeld te bereiken?
- Ideaal model jeugdbescherming

Modellen buitenland

- Voorkennis?
- Voorbeelden buitenland (plaatjes voorleggen en welk systeem denkt u dat het beste zal zijn in Nederland, wat is daar goed aan en wat mist er nog?)

Succesvolle aspecten uit de literatuur:

- Langdurige betrokkenheid professionals (Denemarken en Noorwegen)
- Lichtere hulp bij scholen, opvang en gezondheidscentra (Engeland, Denemarken en Noorwegen)
- Betere samenwerking tussen (passend) onderwijs en jeugdhulp (Denemarken en Noorwegen)
- Nazorg (Denemarken)
- Mogelijkheid doorlopen van maatregelen en begeleiding tot 23^e levensjaar (Noorwegen)
- Ouders en kinderen zelf hulp laten kiezen (Duitsland)
- Aantal betrokken partijen verminderen
- Wat sluit het beste bij Nederland aan? Wat is het best toepasbaar?
- Wat kunnen we in Nederland gebruiken?

Overig

- Druk om vrijwillige hulp te accepteren
 - Praktijk
 - Effectiviteit
 - Verbeter/veranderpunten
- Meervoudige problematiek
 - Hoeveelheid
 - Aanpak

- Voorbeelden

Topiclijst ouders & jongeren

- Wat vond u van de hulp die u heeft gehad?
- Heeft u veel hulpverleners over de vloer gehad?
- Met hoeveel instellingen heeft u te maken gehad?
- Was het duidelijk wie wat kwam doen en wat ze voor u konden betekenen?
- Werd u goed meegenomen door het proces? Wist u wat er ging gebeuren?
- Werd er naar u geluisterd? Voelde u zich gehoord?
- Wie heeft u het meest ondersteund en waarom (vanuit netwerk en hulpverlening)?
- Met wie zou u het liefste contact hebben gehouden (Voogd/lokaal team/etc.)?
- Wat heeft de gedwongen maatregel u opgebracht?
- Wat vond u van de manier hoe dit werd uitgevoerd?
- Hoe had het beter gekund?
- Bereikbaarheid hulpverleners?

Bijlage 3: resultaten schaalvragen

	Gemiddeld	SD	Min	Max
Ik vind dat de samenwerking met organisaties binnen de jeugdbescherming goed verloopt	6,9	0.332	6	7
Ik vind dat het belang van het kind genoeg voorop staat in de jeugdbescherming	6,5	1.163	4	9
Ik ervaar knelpunten in het huidige systeem van de jeugdbescherming	6,2	1.495	4	9
Ik heb wensen om de huidige werkwijze van de jeugdbescherming te optimaliseren	7,6	1.141	5	9
Ik vind dat de jeugdbescherming dichterbij het gezin georganiseerd moet worden	7,5	1.572	4	10